

MINISTERIET FOR FLYGTNINGE
INDVANDRERE OG INTEGRATION

NOTAT

Dato: 6. juni 2008
Kontor: Erhvervs- og Familie-
sammenføringskonto-
ret
J.nr.: 2007/4150-152
Sagsbeh.: RSK/NHL

Notat om praksis for meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, (ganske særlige grunde).

1. Indledning

Dette notat beskriver en række sagstyper, hvor der efter praksis efter en helt konkret vurdering kan meddeles opholdstilladelse i medfør af bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, da familiesammenføring ikke er mulig efter de almindelige regler, eller da der i øvrigt foreligger ganske særlige tilfælde.

Notatet skal ses som eksempler på praksis. Notatet kan ikke anses som en udtømmende opregning af sagstyper eller en fuldstændig beskrivelse af praksis. Der er altid tale om en konkret afvejning og vurdering af samtlige forhold i hver enkelt sag.

2. Retsgrundlaget

Efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, kan der gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor.

Udlændingelovens § 9 c, stk. 1, blev indsat ved ændring af udlændingeloven i juni 2002 og viderefører en del af praksis fra den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 4, om ganske særlige grunde samt den tidligere bestemmelse i udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 1, om nær familiemæssig tilknytning eller lignende tilknytning til en herboende.

Om bestemmelsens anvendelsesområde fremgår det af Betænkning nr. 968/1982 om Udlændingelovgivningen, s. 142f.

"Bestemmelsen åbner mulighed for at give opholdstilladelse, hvor ganske særlige grunde i øvrigt taler derfor. [...] Bestemmelsen må imidlertid forstås således, at den også kan bringes i anvendelse i enkeltstående tilfælde, der ikke omfattes af de af justitsministeren givne generelle regler."

Og af Udlændingeloven med kommentarer, 2. Udg., 1993, s. 128ff.

"Endelig kan bestemmelsen i lovens § 9, stk. 2, nr. 4, bringes i anvendelse i særlige tilfælde over for udlændinge, som har væsentlig tilknytning til Danmark, eller som kan angive vægtige humanitære grunde."

[...]

Det lader sig ikke gøre at opregne de situationer, som kan være omfattet af bestemmelsen, der jo også netop giver adgang til at udøve et meget konkret skøn, når der foreligger ganske særlige omstændigheder."

2.1. Udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i relation til familiesammenføring

Det fremgår af bemærkningerne til udlændingelovens § 9 c, stk. 1, jf. lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002, s. 65-66, at der efter praksis kan foreligge de fornødne ganske særlige grunde i tilfælde, hvor familiesammenføring ikke er mulig efter de almindelige regler, men hvor det som følge af Danmarks internationale forpligtelser – herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 – er nødvendigt at tillade familiesammenføring.

Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 indebærer ikke en generel og ubetinget ret til familiesammenføring, da det følger af fast praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD), at EMRK artikel 8 ikke giver familier ret til at vælge, i hvilket land de vil udøve deres familieliv. Det kan udledes af praksis fra EMD, at der i hver enkelt sag, hvor en udlænding søger om familiesammenføring, skal foretages en konkret vurdering af, hvorvidt det på baggrund af sagens omstændigheder er proportionalt at meddele afslag på opholdstilladelse.

Det kan endvidere udledes af praksis fra EMD, at EMRK artikel 8's beskyttelse primært tager sigte på den i den europæiske tradition almindelige kernefamilie, dvs. fader, moder og mindreårige børn, og at en konventionsstat kun i helt særlige tilfælde, hvor der mellem personer udenfor kernefamiliebegrebet eksisterer "elements of dependency involving more than the normal emotional ties", vil være forpligtet til at tillade familiesammenføring. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til EMD's afgørelse i sagen Z og T mod UK af 28. februar 2006.

Der kan i øvrigt vedrørende praksis for meddelelse af opholdstilladelse til familiesammenførte ægtefæller og faste samlevende i medfør af udlændingelovens § 9 c, stk. 1, henvises til ministeriets:

"Notat om rækkevidden af artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) i familiesammenføringsager, hvor ansøger kommer fra et land, hvor de generelle forhold afviger væsentligt fra vestlige standarder" af 26. januar 2007 samt

"Notat om præcisering af praksis for ugifte samlevendes adgang til familiesammenføring" af 9. maj 2007.

3. *Eksempler på sagstyper, hvor der efter praksis kan gives opholdstilladelse*

3.1 Forældre til herboende voksne

Ved ændringen af udlændingeloven i 2002 (lov nr. 365 af 6. juni 2002) blev adgangen til familiesammenføring af forældre over 60 år til herboende voksne personer med dansk indfødsret, statsborgerskab i et af de andre nordiske lande, eller opholdstilladelse som flygtning (udlændingelovens dagældende § 9, stk. 1, nr. 4) ophævet, jf. lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002, side 32 og side 49.

Det fremgår af lovens forarbejder, at i de tilfælde, hvor nægtelse af familiesammenføring med forældre til en herboende person vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, vil opholdstilladelse blive meddelt efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002, side 49 og side 65-66.

Når forældre søger om opholdstilladelse i Danmark under henvisning til familieforholdet med et herboende voksent barn, foretages en konkret vurdering af samtlige forhold i hver enkelt sag. Sagerne kan typisk inddeles i tre kategorier.

Kategori nr. 1: Ansøger har været en del af den herboendes husstand i hjemlandet

Der gives efter praksis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til en forælder til herboende voksne børn i visse tilfælde, hvor ansøgeren allerede i hjemlandet gennem en længere periode har haft fælles bopæl med det herboende barn, som har fungeret som familiært overhoved, herunder har forsørget ansøger, og hvor ansøger derfor må anses for at have været en sådan integreret del af den herboendes husstand i hjemlandet, at ansøgeren kan anses for at være en del af en familiær enhed med den herboende.

Sådanne tilfælde ses blandt andet i sager, hvor ansøgerens ægtefælle er afdøet ved døden, og ansøgeren derefter er blevet optaget i den herboendes (typisk en voksen søns) husstand, og hvor den herboende efterfølgende har måttet flygte fra hjemlandet uden ansøgeren.

Det er et væsentligt element i vurderingen af sådanne sager, at ansøgeren og den herboende kan anses for at have haft en fast og varig familiemæssig tilknytning til hinanden, der ligger udover, hvad der normalt følger af slægtskabet i sig selv, og at denne tilknytning er bevareret og fortsat eksisterer. Det kan svække den familiemæssige tilknytning, hvis der er forløbet en længere periode mellem det tidspunkt, hvor den herboende forlod hjemlandet, og det tidspunkt hvor ansøger indgiver ansøgning om familiesammenføring.

Det tillægges derfor blandt andet betydning, om ansøgeren har indgivet ansøgningen om opholdstilladelse i umiddelbar tidsmæssig forlængelse af, at den herboende meddeles opholdstilladelse i Danmark. Det tillægges tillige betydning, om ansøgeren har andre voksne børn i hjemlandet, om ansøgeren er selvforsørgende, og om ansøgeren har en ægtefælle.

Kategori nr. 2: Ansøger er indrejst i Danmark, anses ikke at ville kunne tage vare på sig selv i hjemlandet på grund af alvorlig sygdom eller handicap, og har en særlig familiemæssig tilknytning til herboende

Der gives efter praksis opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til forældre til voksne herboende børn i visse tilfælde, hvor ansøgeren er indrejst i Danmark og her i landet opholder sig hos den herboende, som ansøgeren har en særlig familiær tilknytning til, der ligger udover, hvad der følger af slægtskabet i sig selv, og hvor der foreligger oplysninger om, at ansøger lider af en sådan alvorlig sygdom eller alvorligt handicap, at den pågældende ikke – eller kun med meget stort besvær – vil kunne tage vare på sig selv i hjemlandet.

Det er som udgangspunkt en betingelse, at den pågældende ikke har et netværk i hjemlandet, der vil være i stand til at yde den fornødne pleje og støtte. Det vil således være af væsentlig betydning, om det er muligt for ansøgeren gennem offentlige eller private foranstaltninger at modtage den fornødne medicin og pleje i hjemlandet.

Det vil efter omstændighederne have betydning, om ansøgeren havde helbredsmæssige problemer og modtog behandling herfor allerede inden indrejsen i Danmark, og om ansøgeren under opholdet i Danmark måtte have oplevet en forværring af disse forhold.

Kategori nr. 3: Ansøgerens personlige forhold giver grundlag for opholdstilladelse uanset tilknytning til herboende

Der gives efter praksis opholdstilladelse efter bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til forældre til herboende voksne børn alene ud fra ansøgers egne forhold i visse tilfælde, hvor ansøgeren befinder sig i Danmark, jf. bemærkningerne til L 152, side 66.

I disse tilfælde meddeles der således opholdstilladelse alene ud fra ansøgerens forhold uden særlig hensyntagen til den familiemæssige tilknytning til Danmark. I disse sager vil ansøgeren dog som oftest have en nær familiær tilknytning til en herboende person, da ansøgeren typisk er indrejst i Danmark på visum med henblik på at besøge denne nære slægtning.

Det bemærkes i den forbindelse, at almindelig alderssvækkelse og aldersbetingede sygdomme samt generelt dårlige sociale og økonomiske forhold i hjemlandet ikke i sig selv kan begrunde opholdstilladelse efter bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

3.2 Særlig tilknytning til herboende personer

I lovforslag nr. L 152 af 28. februar 2002, s. 66, nævnes som eksempel på, hvornår der skal gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, den situation, hvor en handicapet dreng over 18 år risikerer at blive efterladt alene i hjemlandet, fordi resten af familien har fået opholdstilladelse her i landet, og den pågældende har været afhængig af familiens pleje og forsørgelse.

Der kan således gives opholdstilladelse i tilfælde, hvor ansøgeren, eksempelvis et voksent barn, har været afhængig af familiens pleje og forsørgelse i hjemlandet.

Det er et væsentligt element i vurderingen af sådanne sager, om det særlige afhængighedsforhold, som ansøgeren har haft til den herboende under begges parters ophold i hjemlandet, er bevaret og fortsat eksisterer.

Det tillægges derfor blandt andet betydning, om ansøgeren har indgivet ansøgningen om opholdstilladelse i umiddelbar tidsmæssig forlængelse af, at den herboende meddeles opholdstilladelse i Danmark. Det tillægges tillige betydning, om ansøgeren har anden nær familie i hjemlandet.

3.3 Særligt plejebenhov

Der kan gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, til en ansøger, der ville være meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, såfremt ansøgeren havde været omfattet af personkredsen i bestemmelsen.

En udlænding, der opholder sig her i landet og lider af så alvorlig sygdom eller lignende, at dette ville kunne begrunde opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, skal således ikke først indgive en (grundløs) ansøgning om asyl for at kunne få opholdstilladelse på baggrund af helbredsforholdene.

For så vidt angår betingelserne for opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1, henvises til *Notat om Integrationsministeriets praksis for meddelelse af humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1*, af 6. april 2006 samt *Notat om udvidelse af anvendelsesområdet for meddelelse af humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1*, af 12. april 2007.

3.4 Længden og karakteren af opholdet i Danmark

Der kan gives opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, under henvisning til længden og karakteren af ansøgerens ophold i Danmark.

Der lægges ved vurderingen vægt på længden af ansøgerens ophold, herunder om opholdet har været på baggrund af et egentlig opholdsgrundlag, processuelt ophold eller ulovligt ophold. Det bemærkes i den forbindelse, at et langvarigt ulovligt ophold ikke i sig selv kan føre til meddelelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

Der lægges desuden vægt på, om længden af opholdet skyldes ansøgerens egne forhold, herunder evt. manglende medvirken til oplysning af ansøgerens sag eller manglende medvirken til udrejse.

Der lægges endvidere vægt på, om ansøgeren under opholdet har opnået en særlig tilknytning til Danmark, og om ansøgeren omvendt har en mere begrænset tilknytning til hjemlandet. Ved denne vurdering lægges blandt andet vægt på, om ansøgeren var mindreårig ved

indrejsen, om ansøgeren har socialt eller familiært netværk i hjemlandet og i Danmark, samt om ansøgeren har gået i skole, taget uddannelse eller arbejdet i Danmark.